

ژ تورهیا واندا

تەنگەزارى مارینى

پاراستنە، پیتقی یە ئیرو ئەم ژى وان
 قەژین، نقیسکاری کورد رەزو د
 بیژە: (زمانی مە، ئەم تا ناھا پاراستنە،
 پیتقی یە ژ ئیرو و پیتقە ئەم زمانی
 خوە ب پارێژن، ژبەر مەترسیانا مەزن
 یا دوژمنی مە یی ھوژ مینە، ئەگەر
 مە ئەو پاراست با ئەم ژ خوە ژ
 وندا بوونی د پارێژیت، ھنگا ئەم د زانن
 ھەبوونا مە ل سەر ھیمەکی ب ھیز
 ھاتی یە دانان) ھەلبەستقانی کورد
 ماجن، یەک ژ وان زانایانە، کو د
 دەرحقا وی دە تو زانیاری تو نەنە،
 نە ناقتی وی، نە واری وی، ئانکو
 ئاگەھداری ل سەر ژیان و بەرھەمێن
 وی تونەنە، ژ بلی چەند ھەلبەستین
 وی، کو ماموستا عەبدولرەقیب یوسف
 د پرتوگا خوە یا ب ناقتی (دیوانا
 کرمانجی) دە وەشاندنە، دا
 کوخوندە فانیین ھیزا بزانی، کو ماجن
 ھەلبەستقانی کۆ چەلەنگە، و ئەم ب
 ھەقرە بیژن: --حەیف و مخابن کو ئەو
 ویی وەک وی وندانە، ئەمسی
 ھەلبەستەکا یا د دیوانا کورمانجی دە
 نە چاپکری بخوین، ھیزایی پەیقی یە،
 کو تەنی ھسرت و کەسەر نەبەسن))
 ئەگەر تو موومەکی پیتی بەشترە تو
 ھەزار جاری لەعەنتی ل تارایی؟ ئەقە
 ژى چەند کویەکن ژى:--

سورگولا خونجە دەمن
 نازک نھالا کئی یی تو
 مە وەشا گول پی رەمن
 شوخ و شەپالا کئی یی توو
 گول رخا سیمەن زەقن
 فکرو خەیا کئی یی توو
 ئاھویا دەشتا خوتن
 مشکین خەزالا کئی یی توو
 نازکا سیمە سەمن
 قەنج و دەلالا کئی یی توو

ژ بەر مەرج و ھوین زورداری و ۲۰۰ سالی دەقەکی بوو، د سینگا شیخ
 و مەلایان و ل سەر دارین دەنگبێژان
 ھاتنە پاراستن ھەر دەنگبێژەک یان
 ژى بیژەرەک ھەک ژ خو و دەما تیدە
 تیکەل کری یە پرسەک دن د ھوندوری
 پرسا بەرئ دەسەری خوە رادکە: بەری
 موسلمانەتییی کورد ل سەر چ ئولی
 بوون؟ چ بەرمایین وی ئولی ھەنە؟ چ
 ژوان بەرمایان مایە و چ ھاتی یە
 گوھەرتن، چ کیم بوویە و چ لی زیندە
 بوویە؟ ئەن فان پرسان د دەینم بەر
 دەرگەھی لیکولینفانان باشە قەول،
 بەیت و سەبەقەیین ئیزدیان نە ژ تورو
 ئەدەبا کوردە، ئەگەر نە دل و جەرگ
 بخوہ بە؟ کی گونەھکارە، کو تا ناھا
 بەیت و دواییین شیخی فەخران، کو د
 سەد سالا (۷) ئان دە بوو، نە کەتی
 یە میژویا ئەدەبا کورد؟ کی
 گونەھکارە، رەگەز و نیشانەیین بەری
 مسلمانیی د وان خوہشخوانان دە
 دیار نەبوونە... پیتقی ژ بیر نەبە، کو
 ددەما مسلمانیی دە، زاناییین کوردان
 ب زمانی قورئانی نقیساریین خوہ
 بەلاقرئە ول زمانی خوہ خوہدی
 دەرئە کەتە سەدەمێن وی ژى ئەون،
 کو مسلمان ھەمی برایی ھەقن، زمانی
 قورئانی پیروزە و ھەستی نەتەواپەتی
 پر کیم و نزم بوو، مەبەستا مە ژ فان
 پەیقی ژور ئەو بوو، کو کورد پیتقی
 ب دانەھەژ و ئارشیفکرنا ھەمی تشتین
 کو ب کوردان قە گرێدایی بە، ژ
 ویزە، دیروک، سەرپێھاتی چاند و
 ئەدەب ھەییە، داکو وەک ماجن،
 سیاھپوش، مینا... ھتد وندا نە مینن
 و قەبرین د ناقتەرا نقشین کەقن و
 نوو دە، پەیدا نەبە، دا کو نقشى نوو ژ
 زانیاریین کەقناریین خوہ بیچار نە
 مینن، مەلا و شیخین کورد دناژ
 رەشپەلیکین خوہ دە، پر ناقتین ب
 روومەت و بەرھەمیت وان بومە

ژ بەر دەستی، کورد تەنگتە بوونە و ژ
 بەر قی تەنگاقتی ژى، پر گوھدان بو
 تشتین گرنگ نە ھاتییە دان و ھن ب
 ھن تۆرە.

ھاتی یە ژ بیر کرن و وندا بوون،
 ھەر کالەکی کو دمر و تا ئیرو ژى،
 پرتوگخانەکی ب خوہرە دەرباسی
 گورستانی دکە، ژبەر ولوژی یین وەک
 مینا، سیاپوش، ماجن، ئاخایوک و
 ژماریین بی سەد و ھەد ژ زانا،
 ھەلبەستقان نەناسن و ژبەر قی
 نەناسیی جہی خوہ یی لاییق نە
 دیتیە.

بەد بەختیا کوردان ئەو، کو پر
 بەلگە، سەرپێھاتی، بو بەلات، زانیاری
 و نوچەیین وان بی سەر و شەپ
 چوونە، لەورا پر جارن لیگەرئین لف
 سەر ھن بابەتان، لیگەر دخە
 سەرگیزی و گەرینوکان، ئەگەر بوون
 و بخوازن ل بەرمایین کوردان بەری
 دەما مسلمانیی بگەرن، ئەم دئ
 تووشی گومانان ل دیروکا خوہ بین،
 وەک لیگەرئین کافل و بەرمایین کەقن د
 مەزوپوتامیایی دە دیار دکەن، کو
 کورد مللەتەکی کەقنارە ل وی بەریمی
 ل قیزی رى پرسەک تی ھولی: مللەتین
 کەقناریین ھەرمی وەک سومەری،
 بابلیونی، ئاشوری و یئدن ل شوونا
 خوہ گلگامیش، لەھیا مەزن و
 ئەفسانەیا ئافراندنی ھشتەن، باشە
 کوردان چ ھشتی یە؟

ئەقە ب خوہ د بە سەدەما لی
 پرسینە کە مەزن.
 دەما ئەم میژویا ئەدەبا کورد د
 خوینن، ئەم ژ بابا تاھر بیك سالا
 (۱۰۱۰) ئان دەست پی د کرن باشە
 بەری وی دەمی تشتەکی کوردان
 تونە یە...؟!
 تورو کەقنە تورا کوردان تا بەری